

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Bratislava 29.9.2011
Číslo: 3877/2011-2.2

R o z h o d n u t i e

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor výkonu štátnej správy (ďalej len „ministerstvo“) ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov a § 65 ods. 1 písm. h) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), na základe žiadosti Poľovníckeho združenia Ľupčianka Partizánska Ľupča (ďalej len „žiadateľ“) zo dňa 31.1.2011, v súlade s § 40 ods. 2 a ods. 3 písm. c) zákona a § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“)

p o v o l u j e v ý n i m k u

zo zákazov ustanovených § 35 ods. 1 písm. a) zákona. Výnimkou sa povolojuje žiadateľovi usmrtiť – odstrelit – jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Ľupčianka.

Podmienky rozhodnutia v zmysle § 82 ods. 12 zákona:

1. Odstrel možno zrealizovať odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia do 30.11.2011 posledkou v území s 2. stupňom ochrany a postriežkou na lokalite Očkajovie Kamenná a Loviská alebo do 15.12.2011 postriežkou na uvedených lokalitách.
2. Usmrtený bude jedinec, ktorého hmotnosť nepresiahne 100 kg alebo šírka jeho prednej laby je do 12 cm a zároveň dĺžka zadnej laby do 21 cm.
3. Odstrelu nebude predchádzať vnadenie mäsisitou návnadou, s výnimkou možnosti použiť živočíshny materiál v súlade s článkom 23 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002, ktorým sa stanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa živočíshnych vedľajších produktov neurčených pre ľudskú spotrebú v platnom znení.
4. Plánovaný čas lovu bude vopred oznámený ministerstvom poverenej osobe – Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky - Správe NP Nízke Tatry (ďalej len „kontaktná osoba“).
5. Odstrel medveďa bude neodkladne oznámený kontaktnej osobe s cieľom kontroly dodržiavania podmienok výnimky a vykonania prehliadky usmrteného jedinca.
6. Do príchodu zamestnanca kontaktnej osoby bude ulovený medveď ponechaný na mieste odlovu (**meranie vykonáva výhradne kontaktná osoba**). Zástupca žiadateľa vopred zabezpečí možnosť odváženia uloveného jedinca s presnosťou na 0,5 kg. Hmotnosť usmrteného jedinca sa posudzuje spolu s vývrhom.
7. Žiadateľ umožní zamestnancovi kontaktnej osobe odber vzorky (zo srsti, svaloviny, vnútorných orgánov, krvi a pod.) a zuba z usmrteného medveďa na účely analýz.
8. Formulár "Hlásenie o usmrtení medveďa hnedého" s údajmi o usmrtenom medveďovi zašle žiadateľ na ministerstvo **do dvoch týždňov** od realizácie usmrtenia.

Osobitné predpisy, ako aj ostatné ustanovenia zákona, ostávajú povolením tejto výnimky nedotknuté.

Odôvodnenie:

Listom doručeným dňa 31.1.2011 sa obrátil žiadateľ na ministerstvo so žiadostou o povolenie výnimky zo zákazov ustanovených zákonom, spočívajúcej v umožnení usmrtiť jedného jedinca chráneného druhu živočícha - medveďa hnedého v roku 2011. Žiadateľ žiadosť odôvodňoval vysokým počtom medvedej populácie a častými stretmi s medved'mi.

Dňa 28.1.2003 bol na ministerstvo doručený list Lesoochranárskeho zoskupenia VLK (ďalej len „LZ VLK“) so žiadostou, aby bolo v zmysle § 82 ods. 3 zákona upovedomené o začatých správnych konaniach, v ktorých môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny chránenej zákonom a ktoré sa dotýkajú udelenia výnimiek z ochrany druhov alebo území. Na jeho základe ministerstvo upovedomilo LZ VLK aj o predmetnom konaní. LZ VLK sa prihlásilo do konania listom dňa 7.2.2011.

Najvyšší súd (rozsudok 5Sžp/41/2009 a iné) na základe rozsudku súdneho dvora C-240/09 priznal LZ VLK postavenie účastníka správneho konania v situácii, keď toto právo z platnej vnútrostátnnej úpravy združeniu nevyplývalo. Rovnako rozhodovali všetky senáty Najvyššieho súdu SR, ktoré v tejto veci rozhodovali. V zmysle § 3 ods. 4 správneho poriadku správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely. Na základe tejto skutočnosti minister životného prostredia Slovenskej republiky rozhadol, že ministerstvo má konať v zmysle citovaného ustanovenia správneho poriadku a že LZ VLK má v predmetnom konaní postavenie účastníka konania.

Ministerstvo si k žiadosti žiadateľa, ako aj k ostatným žiadostiam skutkovo zhodných prípadov, vyžiadalo stanovisko Štátnej ochrany prírody SR (ďalej len „ŠOP SR“). ŠOP SR (list č. ŠOP SR/490/2011 zo dňa 1.3.2011, doručený na ministerstvo 4.3.2011) posúdila predloženú žiadosť a odporučila povoliť usmrtenie jedného medveďa hnedého v predmetnom revíri, vzhľadom na pretrvávajúce ohrozovanie zdravia a bezpečnosti obyvateľov žijúcich v okolí revíru, resp. navštievujúcich revír z pracovných dôvodov alebo z dôvodov rekreácie.

Listom zo dňa 7.3.2011 ministerstvo oboznámilo s podkladmi rozhodnutia účastníkov konania.

Žiadateľ sa k predloženým podkladom nevyjadril.

LZ VLK, zastúpené JUDr. Rajtákovou, advokátkou, listom zo dňa 17.3.2011, ktorý bol na ministerstvo doručený dňa 21.3.2011, obsiahlo vysvetlilo presvedčenie, prečo má v predmetnom konaní postavenie účastníka konania.

LZ VLK ďalej vytklo ministerstvu, že v listine „Oboznámenie s podkladmi rozhodnutia“ mu neboli doručené aj žiadosti jednotlivých žiadateľov aj s prílohami.

Ministerstvo zaslalo LZ VLK všetky žiadosti žiadateľov o povolenie usmrtiť medvede hnedé v r. 2011 prostredníctvom komunikačného odboru MŽP SR. V zmysle § 23 ods.1 citovaného zákona majú účastníci konania a ich zástupcovia a zúčastnené osoby právo nazeráť do spisov, robiť si z nich výpisy, odpisy a dostať kópie spisov s výnimkou zápisníc o hlasovaní alebo dostať informáciu zo spisov s výnimkou zápisníc o hlasovaní iným spôsobom. Nič nebránilo LZ VLK, ak sa domnievalo, že potrebuje viac informácií o predmetnom konaní, využiť svoje práva.

LZ VLK citovalo z rozhodnutí Krajského súdu v Bratislave, ktorý zrušil rozhodnutia ministerstva v r. 2007 a namietalo, že ministerstvo sa neradi zákonom o ochrane prírody a krajiny ani smernicou o biotopoch.

Ministerstvo sa nestotožňuje s vyjadrením LZ VLK. K tomu máme nasledovné stanovisko.

Správny orgán podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie; pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správnemu orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zistovania podkladov pre rozhodnutie však určuje správny orgán, ktorý môže na dokazovanie použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi.

Podľa § 40 ods. 2 zákona môže ministerstvo v odôvodnených prípadoch povoliť výnimku z podmienok ochrany chránených druhov, vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov, a to len v prípade, že neexistuje iná alternatíva a výnimka neohrozí zachovanie populácií dotknutých druhov. Z dostupných údajov ŠOP SR, žiadateľa, ako aj z informácií predložených žiadateľom (list starostu obce Malatíny, list starostu obce Partizánska Ľupča) je zrejmé, že populácia medveda hnedej v predmetnom revíri nie je ohrozená. Naopak všetko nasvedčuje tomu, že tento chránený druh živočicha v tomto revíri prosperuje a jeho populácia narastá. Niet preto dôvod spochybňovať splnenie základnej podmienky pre povolenie výnimky na usmrtenie tohto živočicha, ktorou je skutočnosť, že povolená výnimka neohrozí zachovanie populácie tohto druhu. Ministerstvo sa svojimi kritériami na povolenie výnimky (prednostné povolovanie výnimiek mimo území s 3. až 5. stupňom ochrany, ktoré slúžia ako jadrové zóny kľudu pre medveda a hlavne na okraji areálu rozšírenia medveda) snaží dosiahnuť udržanie populácie v priaznivom stave v záujme ochrany zdravia a bezpečnosti obyvateľov. Rozšírovanie areálu a postup do oblastí zasiahnutých ľudskou činnosťou, častejšie vyrušovanie medveďom, ako aj jednoznačne preukázané hlásenia o zvýšenom počte medveďov aj v pôvodných miestach výskytu, nesporne nasvedčujú skutočnosti, že v poľovnom revíri Ľupčianka je zvýšený stav populácie medveda hnedej.

Pokiaľ ide o posúdenie otázky existencie inej alternatívy k povoleniu výnimky vykonávať rôzne opatrenia je nepochybne žiaduce a mali by mať prednosť pred usmrcovaním chránených druhov živočíchov. Pokiaľ však dochádza k synatropizácii chránených šeliem, ako je medved hnedy a s tým spojenému ohrozeniu zdravia a bezpečnosti obyvateľov, nemožno v reálnom čase situáciu riešiť inak ako povolením výnimky na usmrtenie tohto živočicha. Zmierňujúce opatrenia preto za danej situácie vec neriešia a nepredstavujú skutočnú alternatívu k povoleniu výnimky. Ministerstvo sa v súvislosti s posúdením existencie alternatívy k povoleniu výnimky zaoberala možnosťou odchytu medveďov a ich prípadného umiestnenia do ZOO alebo do iných lokalít. Boli oslovené všetky ZOO v Slovenskej republike aj v Českej republike, či by v prípade odchytu medveda hnedej mohli takéhoto medveda umiestniť v svojich zariadeniach. Všetky ZOO odpovedali, že bud medvede nechovajú alebo majú plné stavy. Nerealizovateľné je tiež premiestňovanie medveďov do iných lokalít z dôvodu, že odchytené synantropné medvede sú navyknuté hľadať potravu pri ľudských obydliah. Tým by sa len problém preniesol na iné miesto.

Ministerstvo, pri rozhodovaní o výnimkách z podmienok ochrany chráneného druhu, odôvodňuje vydanie výnimky podľa ustanovenia § 40 ods. 3. písm. c) zákona. V zmysle tohto ustanovenia zákona je právne irelevantný vznik škodného účinku, pretože ked' následok na zdraví alebo živote vznikne, uvedené ustanovenie stráca na význame. Netreba pripomínať, že Ústava SR prioritne chráni život a zdravie ľudí, preto zákon pripúšťa aj určité výnimky a v citácii písmena c) § 40 ods. 3 zákona nevyžaduje vznik následku, ale preferuje ochranu pred vznikom škodlivého následku. Na to, aby sa predišlo stretom medveďov s ľuďmi, je podľa názoru ministerstva potrebné udržiavať populáciu medveda v takom počte a na takom areáli, aby nedochádzalo k jeho rozšírovaniu tam, kde nie je dostatok prirodzenej potravy, kde však je omnoho väčšia ponuka potravy, pre medveda z umelých zdrojov (včeliny, odpadky, hospodársky chov dobytka). V prípade, ak by k tomu dochádzalo, výraznou mierou by sa zvyšovala hrozba toho, že si medved bude zabezpečovať potravu práve z takýchto zdrojov, čím by sa zároveň omnoho zvýšila i hrozba napadnutia ľudí a tým obava o zdravie a bezpečnosť obyvateľov.

Poľovný revír Ľupčianka sa nachádza v 1.-5. stupni ochrany. Konflikty s medveďmi sú potenciálne možné vzhľadom na prítomnosť ľudských sídiel a rekreačných chát, na návštevnosť zberačov lesných plodov, najmä hubárov. V území sa nachádzajú salaše, pastvy hospodárskych zvierat a včelárske zariadenia. Z charakteru poľovného revíru, ako aj miesta možného ohrozovania občanov, bolo možné vo výrokovej časti rozhodnutia určiť, že pre postriežku je určenou lokalitou v poľovnom revíri Ľupčianka lokalita Očkajovie Kamenná a Loviská. Povolenie výnimky na usmrtenie medveda v tejto lokalite je teda možné považovať za riešenie preventívneho charakteru, ktoré je v záujme ochrany a bezpečnosti obyvateľov tak, ako to vyžaduje § 40 ods. 3 písm. c) zákona.

Čas lovu ministerstvo určilo do 30.11.2011 posledkou a postriežkou, resp. do 15.12.2011 postrielkou. Vzhľadom na skutočnosť, že žiadateľ lov v revíri musí pripraviť (zriadíť vnadisko, určiť strelecta a pod.) ministerstvo v podmienke rozhodnutia ukladá žiadateľovi nahlásiť konkrétny čas lovu ministerstvu prostredníctvom poverenej osoby.

Ministerstvo listom č. 4143/2009-2.1 zo dňa 5.3.2009 poverilo ŠOP SR, aby prostredníctvom svojich organizačných zložiek vykonávala úlohy uvedené vo výrokovej časti rozhodnutí Ministerstva životného prostredia SR, odboru výkonu štátnej správy a následne kontrolovala splnenie podmienok týchto rozhodnutí.

Voľne žijúce zvieratá možno vnadiť mäsitou návnadou, len ak ich mäso nie určené pre ľudskú spotrebu. Povolenie na užívanie takýchto živočíšnych produktov udeľuje formou rozhodnutia Štátnej veterinárnej a potravinová správa SR.

Po posúdení žiadosti žiadateľa podľa vyššie uvedených pravidiel, rozhodlo ministerstvo tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Ministerstvo vo výroku tohto rozhodnutia žiadateľa upozornilo, že povolením výnimky ostávajú nedotknuté osobitné predpisy [napr. zákon č. 274/2009 Z.z. o poľovníctve, nariadenie Rady (ES) č. 338/97 o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi, napr. vývoz trofeje (medvedej kože) z EÚ je možný len s platným povolením (permit CITES), komerčná činnosť na území EÚ len s platnou výnimkou, nariadenie (ES) 1774/2002, ktorým sa stanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa živočíšnych vedľajších produktov neurčených pre ľudskú spotrebu - dostupné na www.eur-lex.europa.eu], ako aj ostatné ustanovenia zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podľa § 61 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní podať rozklad do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava.

Toto rozhodnutie nie je preskúmateľné súdom podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, pokial' neboli vyčerpaný riadny opravný prostriedok

**Mgr. Lenka Jamborová
poverená riadením odboru**

Rozhodnutie dostane:

1. Poľovnícke združenie Lúpečianka, 032 15 Partizánska Lúpeča č. 543
2. JUDr. Iveta Rajtáková, advokátka, Štúrova 20, 042 83 Košice /

Po nadobudnutí právoplatnosti na vedomie:

1. Krajský úrad životného prostredia, Nám. Ľ. Štúra 3, 010 01 Žilina
2. Obvodný úrad životného prostredia, Vŕbická 1993, 031 01 Liptovský Mikuláš
3. ŠOP SR – Správa NP Nízke Tatry, Lazovná 10, 974 01 Banská Bystrica
4. ŠOP SR, Tajovského 28/B, 974 01 Banská Bystrica
5. SIŽP - inšpektorát ŽP, odbor IOPaK, Legionárska 5, P.O.Box 163, 012 05 Žilina